

6. Üle-Euroopaline Rohelise Vöö Konverents 2012

Euroopa Roheline Vöö Piirid eraldavad. Loodus ühendab!

Piki endist Raudset Eesriiet, mis eraldas Euroopa kontinendi ligi 40 aastaks Idaks ja Lääneks, on tekkinud silmapaistev ökoloogiline võrgustik ja arenenud elav maastik – monument. Hoolimata oma ebahumaansusest andis piiritsoon loodusele hingamisaega üle 12 500 kilomeetrisel lõigul Barentsi merest Venemaa-Norra piiril, mööda Läänemere rannikut, läbi Kesk – Euroopa ja Balkani kuni Musta mereni. Eneselegi teadmata toetas poolitatud Euroopa väärtuslike koosluste säilitamist ja arengut. Piiritsoon oli kui taganemistee paljude ohustatud liikide jaoks. Juba 1970-ndatel juhtisid looduskaitsejad mitmetes Euroopa riikides tähelepanu lopsakale ja liigirikkale loodusele nendes inimtegevuseta piirkondades, mis jäid piiritsooni. Euroopa Rohelise Vöö Algatuse loomine 2003 aastal ühendas erinevad piirkondlikud algatused üheks üle-Euroopaliseks initsiatiiviks. Täna ühendab Roheline Vöö 24 riiki, on selgrooks Pan - Euroopa ökoloogilisele võrgustikule ning pakub tõhusat täiendust Euroopa „Rohelisele Taristule“. See on piiriülese koostöö ning ühise Euroopa loodus- ja kultuuripärandi sümbol. Sellise ökoloogilise koridori tähtsus on ilmselge: 40 rahvusparki asuvad otseselt Euroopa Rohelise Vöö piiril, rohkem kui 3200 kaitseala paiknevad 50 kilomeetrises Rohelise Vöö puhvertsoonis, mis läbib pea kõiki Euroopa biogeograafilisi regioone.

Informatsiooni Euroopa Rohelise Vöö kohta saab:

Piirkondlikud koordinaatorid

Fennoscandia Roheline Vöö
Baltic Fund for Nature
bfn@bfn.org.ru • www.bfn.org.ru

Norra
Bjørn Arne Næss, Miljødirektoratet
bjorn.arne.nass@miljodir.no

Soome
Tapio Lindholm, Syke
Tapio.lindholm@ymparisto.fi

Aimo Saano, Metsähallitus
aimo.saano@metsa.fi

Balti Roheline Vöö
BUND Mecklenburg-Western Pomerania
coordinator@balticgreenbelt.de
www.balticgreenbelt.de

Kesk-Euroopa Roheline Vöö
BUND Project Office Green Belt
greenbelt@bund-naturschutz.de
www.gruenesband.info

Balkani Roheline Vöö
EuroNatur
greenbelt@euronatur.org • www.euronatur.org

Väljaandmist toetab Saksa Föderaalne Looduskaitse Agentuur (BfN) / Saksa Föderaalne Keskkonna-, Looduskaitse- ja Tuumaohutuse Ministereerium
www.bfn.de

1 trükk, 2013 • trükitud 100% taaskasutatud paberile

EURONATUR

Kujundus Fotod

HGS5 gmbh, Fürth/Germany • www.hgs5.net
Z. Brajanoski, J. Flachs, F. Henkel, E. Körner, J. Peltomäki, Macedonian Ecological Society, Museum Mödlareuth/A. Schaffner, H. Schlumprecht, J. Schmiedel, W. Sollberger, Ch. Übl, W. Willner.

Tempel

european greenbelt

Euroopa Roheline Vöö

Piirid eraldavad. Loodus ühendab!

www.europeangreenbelt.org

www.europeangreenbelt.org

Pruunkaru, Soome – Venemaa

Läänemere rannik

Lilium albanicum, Makedoonia-Albaania

Euroopa Rohelise Vöö organisatsioon on jaotatud neljaks piirkonnaks: Fennoskandia, Balti, Kesk-Euroopa ja Balkan. Üleüldise koordineerimisega tegeleb juhtgrupp, kuhu kuuluvad liikmed igast piirkonnast. Igal sektsioonil on oma regionaalne koorinaator ning kontaktisikud Rahvuslikes Fookuspunktides.

Fennoskandia Roheline Vöö – Miljoni-hektariline looduskaitsealade ahelik

1350 kilomeetrise ribana kulgeb mööda Norra, Venemaa ja Soome riigipiire Fennoskandia Roheline Vöö, ulatudes Barentsi merest Soome Laheni. See on ürglooduse Vöö. Põhjapoolses osas valitsevad samblikud, samblad ja kääbuspõõsad. Kesk- ja lõunaosa on kaetud ulatuslike lääne-taiga okasmetsadega, mis on pelgupaikadeks suurimetajatele nagu pruunkaru ja põder. Maastikele on iseloomulikud ka arvukad märgalad, sood ja järved, mis pakuvad pesitsuspai-ka Soome rahvuslinnule – laululuigele. 2010 aasta veebruaris kirjutasid 3 riigi keskkonnaministrid alla Vastastikuse Mõistmise Memorandumile Fennoskandia Rohelise Vöö alase koostöö arendamiseks. See aitab kaasa ökoloogiliselt, majanduslikult ja sotsiaalselt jätku-suutlikule piiriülesele koostööle.

Balti Roheline Vöö – Ranniku Vöö

Balti Roheline Vöö sirutub piki Läänemere rannikut, ühendades endas mitmekesised veealused mereelupaigad ja liigendatud ning varieeru-va rannajoone. Uhked rannikulüited, pikad liivarannad, kõrged astangud ja eraldatud laguunid on ainulaadsed selles Euroopa

Saarmas

Ilves

Rohelise Vöö piirkonnas. Suured sõjaväe militaartsoonid merel ja maismaal olid kui kaitsealad miljonitele rändlindudele ja paljudele mereloomadele, nagu näiteks viiger- ja hallhüljes. Samas on alates 1990-ndatest sellele rannikupiirkonnale langenud suur arendussurve ning oluliste maastike, loodus- ja ajalooväärtuste säilitamine atraktiivses ja nõutud arenduspiirkonnas on Rohelise Vöö üks suurimaid väljakutseid.

Kesk-Euroopa Roheline Vöö – Eriilmelised maastikud

Kesk-Euroopa Roheline Vöö läbib erinevaid kultuurmaastike, mis on kohati intensiivses põllumajanduslikus kasutuses. Vöö läbib Böömi massiivi ja selle metsarikkaid piiriüleseid rahvusparke nagu Böömi mets/Šumava, lookleb koos peaaegu looduslike jõgedega nagu Mura ja Darav ning nende luhad. Edasi kulgeb ta piki mäeahelikke mööda Karavanke mägesid ja Julia Alpisid lõppedes Aadria meres. Tänu piirnevate riikide toele nii riiklikul kui piirkondlikul tasemel ja EL rahasutusele on huvigrupid algatanud kaks suurt rahvusvahelist koostööprojekti. Peamised eesmärgid on Rohelise Vöö kui ökoloogilise koridori ja mälestismaastiku kaitse ning säästvat arengut toetava piiriülese koostöö arendamine.

Rohelise Vöö noortelaager "Maltš/Malše", Austra-rija

Pruukonn

Balkani Roheline Vöö – Mägede Vöö

Kõige lõunapoolsem osa Euroopa Rohelisest Vööst on bioloogilise mitmekesisuse ja endemsete liikide tulipunkt. Paiknedes peamiselt Balkani poolsaare mäestikes moodustab ta eriti heterogeense looduslike maastike mosaiigi. Selles osas võib leida veel rikkumata mäestike ökosüsteeme, metsa- ja stepielupaiku ning järvi ja rannikualasid. Imepäraste kultuurmaastikega koos on seal arenenud ka arvukad ohustatud looma- ja taimeliigid. Nii võib tastsaste Sakari mägede kohal Türki ja Bulgaaria piiril kohata liuglemas kääpakotkast või kaugel endise piiri äärsetel hiiglaslikel metsa-aladel inimpelglikku ilvest.

Eesti Roheline Vöö

Eesti liigendatud 1763 km pikkust rannajoont kaunistavad pea 1500 saart. 1944 aastal katkestas Nõukogude okupatsioon igasuguse vaba pääsu merele ja suurele osale rannikust. Sellest ajast alates oli kogu rannik, paljud saared ja rannikumeri 20 km ulatuses range sõjaväelise kontrolli all. Sellise režiimi ainus positiivne külg oli see, et rannikuloodus sai areneda inimtegevusest puutumatuna, mille heaks näiteks on Saaremaa. Saare läänerrannikul asunud Nõukogude Armeed tugipunktist Riia Lahe kontrollimiseks on tänaseks saanud Vilsandi Rahvuspark. Need rannikumaastikud ei ole pelgalt väärtuslikud elupaigad ohustatud liikidele vaid pakuvad suurepäraseid võimalusi loodusturismiks, aktiivseks puhkuseks ning meie rahva kultuuri-pärandi avastamiseks.